

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

7 юни 1983 година.*

„Преустройство на националния монопол за обработени тютюни -
Определяне на търговските отстъпки”

По дело 78-82

Комисия на Европейските общности, за която се явява юридическият Ж съветник г-н René-Christian Béraud , в качеството му на представител, подпомаган от г-н Eugenio de March, член на нейната правна служба, със съдебен адрес в Люксембург в кантората на г-н Oreste Montalto, Jean Monnet, Kirchberg,

ищец

срещу

Италианската република, за която се явява г-н Arnaldo Squillante, capo del servizio del contenzioso diplomatico, trattati e affari legislativi и г-н Oscar Fiumara, avvocato dello stato, със съдебен адрес в Люксембург в посолството на Италия,

ответник,

с предмет иск за установяване че Италианската република не е изпълнила задълженията по силата на член 37 от Договора за ЕИО, като е запазила системата на еднакви търговски отстъпки при търговията с обработени тютюни,

СЪДЪТ,

в състав: г-н J. Mertens de Wilmars, председател, г-н P. Pescatore, г-н A. O'Keefe и г-н U. Everling, председатели на състава, г-н Mackenzie Stuart, г-н G. Bosco, г-н T. Koortmans, г-н O. Due и г-н K. Vahlmann, съдии,

генерален адвокат: г-жа S. Rozès,

секретар: г-н P. Heim,

постанови настоящото

Решение

1. С искова молба, подадена в секретариата на Съда на 24 февруари 1982 г., Комисията на Европейските общности е предявила на основание член 169 от Договора за ЕИО иск за установяване, че като е продължила да определя фиксирани търговски отстъпки при търговията на дребно с обработени тютюни ,

---

* Език на производството: италиански.

Италианската република не е изпълнила задълженията си съгласно член 37 от Договора за ЕИО.

2. В Италия изделията от обработен тютюн са обект на държавен монопол, който обхваща производството, както и разпространението на тези изделия. Поспециално относно продажбата на дребно, този монопол се състои в това тя да бъде предназначена за търговци на тютюн, одобрени от данъчната администрация, чийто брой достига около 80 000. Търговците на тютюн са длъжни да осъществяват продажбата на тютюневи изделия при продажни цени за потребителите, получени на основата на ценова таблица, определена в закона.

3. Тази таблица включва в широки граници цени за продажба на дребно, всяка от които е формирана от три части, а именно възнаграждението на производителя и на дистрибутора на едро, частта, която преминава в държавния бюджет и търговската отстъпка за търговеца на дребно. Тази отстъпка стига до 8 % от продажната цена за потребителите. Властите, които управляват монопола, в качеството си на производител, и вносителите избират свободно, за всяко от техните изделия една от цените за продажба на потребителите, посочени в таблицата, или даже една непосочена цена, която впоследствие се включва в нея.

4. На 13 ноември 1980 г., Комисията е изпратила до Италианската република на основание член 169, алинея 1 от Договора мотивирано становище, с което тя изтъква, че същата не е изпълнила задължението си да преустрои своя монопол за продажба на изделията от обработен тютюн в съответствие с член 37 от Договора, като е запазила някои условия на този монопол. Между оспорваните условия е и определянето на еднаква търговска отстъпка. В резултат на това мотивирано становище, италианското правителство и Комисията са постигнали съгласие по една серия от промени на монопола. Обаче италианското правителство е отказало да изостави системата на еднаквите търговски отстъпки за продажбата на дребно.

5. Тогава Комисията е предявила настоящия иск, чийто предмет се ограничава само до въпроса за запазването на тези еднакви търговски отстъпки, за да се приеме за установено, че тази система противоречи на член 37 от Договора.

6. Съгласно член 37, параграф 1 от Договора „Държавите-членки осъществяват постепенно адаптиране на съществуващи държавни монополи с търговски характер, за да се гарантира, че след края на преходния период няма да съществува дискриминация между гражданите на държавите-членки по отношение на условията, при които стоките се доставят и търгуват.”

7. Комисията твърди, че определянето на еднакви търговски отстъпки за продажбата на дребно от държавата, чийто монопол се разпростира едновременно и върху производството на съответните стоки, е дискриминационна мярка. От една страна, държавата по необходимост е принудена да предпочете изделията от своето национално производство пред тези на чуждите конкуренти и да определи отстъпката на ниво, което би поставило в по-благоприятно положение доставката и

продажбата на нейните собствени изделия. От друга страна, се твърди, че се причинява дискриминация и поради обстоятелството, че италианският монопол може да изнася в другите държави-членки, като избира свободно политиката си на търговска реклама, докато чуждите производители са длъжни, когато продават в Италия да спазват еднаквата търговска отстъпка, определена от държавата.

8. Комисията твърди, освен това, че еднаквата търговска отстъпка е в състояние да изкриви условията на конкуренцията и да постави в неизгодно положение изделията, внесени от други държави-членки. Еднаквата търговска отстъпка противоречи в същността си на конкуренцията, тъй като прави невъзможно за производителите на чуждестранни изделия предоставянето на премии за навлизане на пазара и ги задължава да възприемат същите методи на търговия като италианския търговски монопол.

9. Италианското правителство смята, че системата на еднакви търговски отстъпки не съдържа никаква дискриминация. Въпросната мярка се прилага без разлика по отношение на всички изделия, както национални, така и чуждестранни и има за цел да се избегне възможността търговците на тютюн да подлагат потребителите или производителите на дискриминация. Търговската отстъпка от 8% представлява точно и достатъчно възнаграждение за търговците на тютюн и не е определена в зависимост от една политика на продажбите в полза на националните изделия. При липсата на обща организация на пазара, всяка държава-членка може да приема специални разпоредби, различни от тези, които са в сила в други държави-членки.

10. Италианското правителство посочва, освен това, че изкривяванията на конкуренцията, за които се твърди, не трябва да се изследват в рамките на член 37 от Договора. То оспорва, освен това, съществуването на ограничаване на конкуренцията и подчертава, че спорната мярка представлява, по същество, намеса при формирането на цените на дребно, допустима според практиката на Съда. Субсидиарно, италианското правителство изтъква, че член 90, параграф 2 от Договора допуска изключения от правилата на Договора, тъй като италианският монопол за продажба на дребно на обработените тютюни имал характер на фискален монопол и че премахването на еднаквите търговски отстъпки ще попречи на особените цел на този монопол. Неизменността на отстъпката осигурява прозрачност на цените, прекратява на една борба чрез отстъпки и допринася за ограничаване на контрабандата.

11. На първо място следва да се припомни, така както, по-специално Съдът го е казал в решенията си от 3 февруари 1976 г. (дело 59/75, Manghera, Recueil, стр. 91) и от 13 март 1979 г. (дело 91/78, Hansen, Recueil, стр. 935), че член 37 от Договора не изисква пълното премахване на националните монополи с търговски характер, а предписва тяхното преустройство по такъв начин, че да бъде гарантирано, за условията на снабдяването и пускането на продукцията на пазара, изключването на всякаква дискриминация между гражданите на държавите-членки. Както от текста на член 37, така и от неговото систематично място в системата на Договора следва, че този член цели да гарантира спазването на основното правило за свободното движение на стоки в целия общ пазар, по-специално, чрез премахването на количествените ограничения и на мерките с равностоен ефект в търговския обмен

между държавите-членки и да запази по този начин нормални условия за конкуренция между икономиките на държавите-членки в случаите, когато в една или друга от тази държави, един определен продукт е предмет на национален монопол с търговски характер.

12. Тъй, като въпросните правила се прилагат без разлика по отношение на националните и на вносните изделия, необходимо е да се прецени дали оспорваните правила може, все пак, да имат дискриминационен ефект или да изкривят конкуренцията като ограничат вноса на тютюневи изделия и попречат по този начин на търговията в рамките на Общността.

13. Комисията смята, че като се има предвид общата забрана за реклама, въведена от италианското законодателство, едно неблагоприятно положение при пускането на пазара на вносните продукти се съдържа в невъзможността за чуждестранните производители да предоставят на търговците на дребно по-високи търговски отстъпки, за да ги стимулират да продават техните изделия.

14. Това възражение обаче не може да бъде прието. Невъзможността да се предоставят премии за навлизане на пазара съществува, както за италианския монопол за производство на тютюн, така и за чуждестранните производители, освен това, Комисията не е установила, че предоставянето на премии за навлизане на пазара представлява единствения търговски метод, който би дал възможност на чуждестранните продукти да бъдат внедрени на пазара, още повече че конкуренцията чрез цените за продажба на дребно остава възможна. Числата, представени от Комисията, също като и числата, представени от италианското правителство, които Комисията не е оспорила, макар че оспорва тълкуването им, относно развитието на вноса на тютюн в Италия и пазарния дял на вносните изделия в сравнение с други държави-членки, между другото, не са от такова естество, че да обосноват становището, според което, за разлика от националните продукти, вносните изделия могат да влязат ефективно в конкуренция на пазара само чрез премиите за навлизане на пазара при търговците на дребно.

15. Следва, освен това, да се подчертае, че търговската отстъпка, определена от закона, е останала непроменена от години в размер на осем процента от продажната цена на дребно. Никакво право за вземане на решения и никаква произволна отстъпка не е оставена по този въпрос на администрацията, която не участва при определянето на търговската отстъпка. Нищо не дава основание да се твърди, че тази отстъпка отчита специфични нужди на изделията на италианския монопол, в зависимост от положението на пазара. Комисията следователно не е установила, с какво определянето на тази отстъпка може, при тези обстоятелства да облагодетелства пускането на пазара единствено на националните изделия.

16. Относно спорната правна уредба ограничава вноса на чуждестранни продукти, следва да се припомни, както Съдът го е констатирал многократно (виж решенията от 26.11.1976 г., дело 65/75, *Tasca*, *Recueil*, стр. 291; от 24.1.1978 г., дело 82/77, *Van Tiggele*, *Recueil*, стр. 25; от 6.11.1979 г., съединени дела 16 - 20/79, *Danis*, *Recueil*, стр. 3327), че националните мерки, които регулират определянето на цени, приложими без разлика по отношение на националните, така и на вносните

изделия, не представляват сами по себе си мярка с ефект равностоен на количествено ограничение, но могат да произведат такъв ефект, когато поради нивото на фиксираната цена, те поставят в по-неблагоприятно положение вносните продукти, по-специално тъй като тяхното конкурентно предимство, резултат на една по-ниска себестойност, се неутрализира или тъй като е определена максимална цена, на едно толкова ниско ниво, че, като се има предвид общото положение на вносните изделия, в сравнение с това на националните изделия, икономическите субекти, които искат да внасят изделията, за които става въпрос в съответната държава-членка могат да го правят само на загуба.

17. В случая спорните правила не засягат свободата на производителите да определят цената за продажба на дребно на техните изделия. Конкуренцията може да се осъществява напълно в основната област на цената за продажба на дребно. Чуждестранните производители на тютюневи изделия са свободни да извлекат полза от една по-конкурентна себестойност или да отразят изцяло една по-висока себестойност. Не се спори, че еднаквата търговска отстъпка представлява, за търговците на тютюн, едно достатъчно възнаграждение за продажбата на дребно на тютюневите изделия, независимо дали става въпрос за вносни или национални изделия.

18. Наистина, спорните правила имат за последица обвързването на чуждестранните производители с еднаква търговска отстъпка на италианския пазар, докато подобно задължение не съществува за изделията на италианския монопол на чуждестранните пазари. Това положение не представлява обаче дискриминация по смисъла на член 37 от Договора. То е само последица от съществуването на един монопол с търговски характер, който съдържа правила за търговски отстъпки, докато такъв монопол и такъв монопол и такива правила не съществуват в други държави-членки. Ако са възникнали някои пречки пред конкуренцията в общия пазар от тези разлики в националните законодателства по въпроса за търговските отстъпки при продажба на дребно на тютюневите изделия, институциите на Общността са тези, които трябва да отстранят тези пречки чрез сближаване на законите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки.

19. От изложеното по-горе следва, че Комисията не е доказала, че спорните правила представляват дискриминация по отношение на вносните изделия и засягат свободното движение на стоки при нормални условия на конкуренцията. Искът трябва да се отхвърли като неоснователен.

По съдебните разноски

20. По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане, но е загубила делото, тя следва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът реши:

1) Отхвърля иска.

2) Осъжда Комисията да заплати разноските.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 7 юни 1983 година.

Подписи